

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Obligationibus Specialibus Certorum Statuum, De
Sacramentis In Genere, Et In Specie, Et De Censuris Et Irregularitatibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDXXXIV.

VD18 90392167

Q. 1. An extat præceptum sumendi Eucharistiam?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41032

hoc, diceretur *illud*, quia *ly illud* non demonstrat rem præsentem. 2. Si dicatur *ibi* vel *hic* adverbialiter, quia voces illæ significant tantum Corpus esse in pane, vel Sanguinem in vino, non autem veram conversionem panis in Corpus, aut vini in Sanguinem. 3. Si pro *ly Corpus* dicatur *caro*, quia Corpus plus significat quam *caro*, Corpus enim est totum integrale constans non solum ex carne, sed etiam ex ossibus, nervis, &c. 4. Si dicatur *Hoc Corpus est meum*; nam transpositio illa mutat sensum. 5. Si dicatur, *Hoc est Corpus Christi*.

Resp. III. Hæc verba: *Hoc est Corpus meum: Hic est Calix Sanguinis mei*, aut illis æquivalentia ad validam consecrationem secundum multos sufficiunt; & probant. 1. Ex Patribus, qui nulla alia verba pro forma assignant. 2. Quia ista verba perfecte significant præsentiam Corporis & Sanguinis Christi sub speciebus panis & vini: verba autem formæ, utpotè practica, efficiunt id quod perfecte significant.

CAPUT II.

De Præcepto Eucharistie, ejus effectu, & dispositione.

Q. I. **A**N extat præceptum sumendi Eucharistiam?

Resp. I. Extat præceptum divinum aliquando

do eam sumendi. Patet ex Joan. 6. *Nisi manducaveritis carnem filii hominis, &c. non habebitis vitam in vobis.* Et ex Trid. sess. 13. c. 2. *Sumi autem voluit Sacramentum hoc, tanquam spirituales animarum Cibum, &c.* quod ad omnes spectat. Hoc præceptum, ex communi, adultos obligat 1. Pluries in vita, nam ex Trident. loco cit. Eucharistia instituta est per modum cibi spiritualis, quo anima nutriatur & confortetur, & necessaria ex præcepto ut cibus: ergo non raro ex præcepto sumenda est. Christus tamen non determinavit frequentiam sumptionum, sed reliquit determinandam ab Ecclesia, quando fidelium negligentia id exigeret. 2. Obligat in quovis probabili mortis periculo, ut in gravi morbo, instante conflictu, difficili partu, periculosa navigatione, incisione, &c. constat tum ex Conc. Nic. 1. can. 13. ubi vocat Eucharistiam ultimum & necessarium Viaticum; unde statuit, ut juxta antiquam & Canonicam legem moribundis detur: tum ex consuetudine totius Ecclesiæ ministrandi Eucharistiam omnibus in periculo mortis versantibus, & eam in hunc finem sollicitè asservandi, semper & ubique observata, quæ ostendit id ex traditione Apostolorum à Christo edoctorum inanasse: tum quia nunquam potest esse magis necessitas hujus cibi instituti ad conservandam & roborandam vitam spirituales, contra tentationes ac difficultates, quàm in periculo mortis;

Tom. III. S in quo

in quo solent esse graviores, & ex quo pendet ultimò æternitas, & imminet ultima lucta cum hoste ad decidendum de salute æterna.

Resp. II. Omnes & singuli fideles utriusque sexus, cùm ad annos discretionis pervenerint; tenentur singulis annis, saltem in Paschate, ad communicandum, juxta præceptum S. Matris Ecclesiæ. Ita Trid. sess. 13. can. 9. ubi hoc negantes anathematizat. Et ex Conc. gener. Later. 4. c. *omnis* de Pœnit. & rem. circa quod observanda sunt sequentia.

I. Pueri tenentur ad Communionem, quando habent sufficientem usum rationis ad discernendum Corpus Christi ab aliis cibis, & ad illud reverenter ac devotè sumendum sunt idonei, quod aliis citiùs: nempe circa annum 10. aliis serius scilicet circa 14. contingit; licet pueri priùs censeantur obligari ad Confessionem, quia ad Communionem plus requiritur discretionis & devotionis ac reverentiæ. Nam ita Ecclesiæ consuetudo interpretatur præcepta Confessionis & Communionis pro materia subjecta & Eucharistiæ dignitas singularis exigit maturiorem ætatem, & majorem discretionem, ut possit convenienti devotione ac reverentia sumi. Quare ætas, qua urget obligatio communionis est intra annum 10. & 14. ita ut nemo ultra differat, si sit sufficienter instructus, & rectè dispositus: quia saltem communiter neque ante 10. incipit, neque ultra 14. differtur plenior usus rationis

tionis requisitus. In periculo tamen mortis puero capaci Confessionis, & sufficienter instructo dandum est Eucharistiæ Viaticum: nam in eo periculo versatur, in quo non expectat tempus commodius ad Eucharistiam cum meliori dispositione recipiendam, ut præcepto divino satisfaciat; & aliunde potest reverenter sumere, & probare se sufficienter per Confessionem ne indignè sumat.

2. Per Pascha, ex Eugen. 4. Bulla *Fide digna*, & usu Ecclesiæ intelligitur tota quindena à Dominica Palmarum ad Dominicam in albis inclusivè. Tamen in variis locis sive ex consuetudine, sive ex privilegio, sive ex necessitate plus temporis conceditur.

3. Communio Paschalis fieri debet in propria Parochia, & sumenda de manu proprii Sacerdotis, vel ejus delegati. Constat ex Ritualibus & variis Synodis, & ex consuetudine vim Legis habente, & ita interpretante can. Conc. Later. unde S. Congregatio Cardin. declaravit an 1682. Sæculares non satisfacere præcepto Ecclesiastico per Communionem factam in Ecclesiis Regularium. Sacerdotes tamen sæculares ex consuetudine satisfaciunt celebrando in Ecclesia, cui addicti sunt per suas functiones.

4. Vagabundi tenentur Eucharistiam suscipere in ea Parochia, in qua eo tempore versantur; nam ibi sunt verè subditi, & non habent alium certum Parochum vel Pastorem; unde

ibi censentur habere domicilium eo modo, quo illius sunt capaces. Ita Suarez l. 9. de Instit. Soc. c. 3. ubi idem ut verius censet de Peregrinis; quia reputantur tanquam incolæ illius loci in quo tempore Paschali inveniuntur, ut declaravit Eugen. IV. & Parochus illius loci est proprius eorum Sacerdos; nisi tamen ipsius Parochi interveniat licentia saltem tacita, quæ ex consuetudine innotescit.

5. Confessor potest ex justa causa Communionem Paschalem pœnitentis ultra quindenam differre, ex Conc. Later. c. *omnis* cit. motenetur, si iudicet differendam esse absolutionem: et verò cum Communio pendeat ab absolutione, qui potest ac debet hanc differre, potest quoque ac debet illam.

6. Huic præcepto communicandi non satisficit per Communionem sacrilegam. Nam 1. Innoc. XI. oppositum damnavit. 2. Ecclesia expressit in præcepto modum excludentem Communionem sacrilegam, nam c. *omnis* præcipit ut omnes suscipiant *reverenter*, idèoque non sacrilegè. Præceptum autem non servatur, nisi servetur modus præcepti in ipso præcepto expressus, cum ipse præcipiatur. 3. Præceptum Ecclesiæ est determinatio præcepti divini de sumptione Eucharistiæ pia ac fructuosa, qua anima alatur & ejus vita confortetur ac augeatur, ex I. Cor. 11. *Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat. Et ex Trid. sess. 13, c. 2. Sumi voluit Sacramentum hoc,*

hoc, tanquam spiritualem animarum Cibum, quo alantur, & confortentur viventes vitâ illius, qui dixit: qui manducat me, & ipse vivet propter me, &c.

7. Qui ante quindenam in sua Parochia Eucharistiam sumpsit, tenetur iterum sub mortali eam ibi sumere intra quindenam. Nam quando per præceptum determinatur tempus, non impletur saltem integrè, nisi eo tempore: sicut qui die sabbati audivit Missam, non est immunis ab obligatione eam audiendi die sequenti. Deinde non satisfecit præcepto Eucharistiam in Paschate suscipiendi. Hinc a grotis Parochialibus etiamsi Communionem extra præscriptos Paschales dies sumpserint, in Paschali- bus diebus illam deferet, ac ministrabit (Parochus) ait Rituale Roman.

8. Qui intra quindenam non communica- vit, tenetur adhuc postea intra eundem an- num quam primùm communicare. Quia hoc præceptum non est sicut præceptum je- junandi vel audiendi Missam tali die, sed con- tinet virtualiter duo Præcepta, alterum com- municandi in Paschate: ita ut Communio an- nua primariò propter se præcipiatur ad im- plendum præceptum divinum sæpe in vita communicandi, nec alligetur Paschæ sicut fa- cri auditio affixa est diei festo. Quod satis indicant hæc verba legis Conc. Later. ad mi- nus in Pascha, & ista Trid. semel in anno, alterum communicandi in paschate. Et verò Ecclesia

debit, exigente fidelium negligentia, determinare tempus observandi præceptum divinum communicandi pluries in vita, ideoque & obligare ad Communionem post Pascha eos, qui in Paschate omisissent: ergo cum adhuc servari potest præceptum Ecclesiæ quantum ad id, quod est magis principale, durat obligatio toto anno, donec impleatur.

Imo juxta Suarez, Azor, Reginal, & alios est obligatio continua communicandi quam primùm moraliter fieri potest, post Pascha; ita ut semper nova culpa admittatur, quoties datâ opportunitate non impletur; quia tempus Paschæ non est tantùm determinatum propter solemnitatem, & majorem congruentiam hujus temporis, sed etiam ne diutius differatur Communio: unde præceptum est affirmativum quatenus præcipit Communionem, & simul implicitè negativum, quatenus prohibet ejus dilationem ultra Pascha; & probant etiam ex usu Ecclesiæ, nam qui Communionem omisit, Censuris & minis compellitur, ut quamprimùm communique. Aliud est de auditione Sacri, quæ præcipue præcipitur ob diem sacrum & in illius honorem, tanquam onus affixum diei, sic ut eo transacto non obliget, ut constat ex sensu & praxi Ecclesiæ. Sicut ergo cum tributum exigitur in certum diem, eo transacto statim semper solvi debet, ita &c. Hinc qui toto anno non communicavit, tenetur in Confessio-

nedi-

ne dicere quoties id per annum omisit, cum posset commodè, nam toties peccavit. Sed Delugo docet tunc remanere obligationem communicandi, non quidem statim post Pascha, sed solum ante finem anni; quia, inquit, cum præceptum communicandi in Paschate nequeat jam observari, nec proinde obliget; solum manet obligatio alterius præcepti communicandi saltem semel in anno: hoc autem non obligat ad communicandum hoc mense potius quàm illo, sed ad communicandum semel hoc anno. Addit Censuram infligi solum propter transgressionem præteritam præcepti, quod obligabat sub Censura infligenda à Præfato, qui non vult eam exequi, nisi in eos, qui statim non communicaverint.

9. Qui prævidet se non habiturum opportunitatem communicandi in Paschate, nec postea hoc anno, tenetur prævenire: quia tenetur singulis annis communicare: obligatio autem quæ cadit in totum tempus, impleri debet initio, si in decursu vel in fine impleri nequeat: nam urget in ea temporis parte quâ potest impleri; ut patet in præcepto audiendi Missam, quàm tenetur primo mane audire, qui postea non poterit, quia præceptum obligat pro illo die, prout impleri potuerit. Qui verò tempus prævenit, tenetur denuò communicare, si postea possit, in Paschate; quia non satisfacit huic alteri obligationi commu-

nicandi in ipso Paschate, & jam potest ei satisfacere.

10. Ad veram Communionem necesse est, ut Eucharistia per os in stomachum trajiciatur, & in eo recipiatur: nam hoc requiritur ad veram manducationem & sumptionem alimenti. Unde si quis tamdiu teneret hostiam in ore, ut in eo dissolverentur species, aut si moreretur antequam in stomachum descendisset, re ipsâ non communicasset, nec reciperet gratiam.

Not. Non licet plusquam semel eodem die communicare, ut constat ex omnium consensu, ex consuetudine vim legis habente, & ex c. 3. de celebrat. & c. *sufficit.* de consec. dist. 1. qui Canones licet loquantur de solo Sacerdote, tamen ab omnibus extenduntur ad Laicalem Communionem; & meritò: nam facilius Sacerdoti ob utilitatem totius Ecclesiæ permitti potest bis celebrare. Ratio prohibitionis est reverentia tanto Sacramento debita, & ut aptius repræsentaretur unica Christi mors, quæ semel contigit. Hinc si quis eo die, quo communicavit, incidat in periculum imminens mortis, juxta Doctores omnes, aut ferè omnes, inquit Delugo, non ei licet iterum eadem die communicare: quia nunquam licet bis communicare eadem die extra Missam, nisi quando propter reverentiam Eucharistiæ necesse est, ut ab aliquo consumatur. Neque tunc est necessitas secundæ
Com-

Communionis: talis enim jam satisfecit præcepto divino communicandi in fine vitæ; nam communicavit tempore proximo mortis, ac proinde moraliter censetur communicasse in periculo mortis, licet id ignoraret.

Q. 2. Quinam sunt Eucharistiæ effectus?

Resp. Hi. 1. & principalis est nutritio & confortatio animæ, ac augmentatio in vita spirituali, nimirum gratiâ sanctificante & charitate. ex Joan. 6. Caro mea verè est cibus, &c. ex Florent. in decreto de Sacram. ibi: Hujus Sacramenti effectus, quem in anima operatur dignesumentis, est adunatio hominis ad Christum. Et quia per gratiam homo Christo incorporatur, & membris ejus unitur, consequens est quòd per hoc Sacramentum in sumentibus dignè gratia augetur, omnemque effectum, quem materialis cibus & potus, quo ad vitam agunt corporalem, sustentando, augendo, reparando, & delectando, Sacramentum hoc quoad vitam operetur spiritua- lem: in quo gratiam salvatoris nostri recensemus memoriam, a malo retrahimur, confortamur in bono, & ad virtutum & gratiarum proficimus incrementum. & ex Trid. sess. 13. c. 2. Hæc autem nutritio & confortatio spiritualis consistit partim in augmento gratiæ habitualis, partim in gratiis actualibus uberioribus, quæ suo tempore intuitu Eucharistiæ perceptæ dantur, ad charitatem conservandam & augendam per opera meritoria; nisi tamen gratiis illis per